

Fordeling af sektordimensionering mellem universiteterne

Med *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark* er det besluttet at reducere tilgangen af studerende til de akademiske bacheloruddannelser med 8 pct. i forhold til den gennemsnitlige tilgang fra 2018-2022 for at skabe en bedre balance i optaget til de videregående uddannelser (sektordimensionering). Sektordimensioneringen træder i kraft fra 2025.

Det følger af den politiske aftale, at niveauet for tilgangen til de akademiske bacheloruddannelser løbende hvert femte år tilpasses på baggrund af den demografiske udvikling således, at antallet af uddannelsespladser fremover følger udviklingen i antallet af unge.

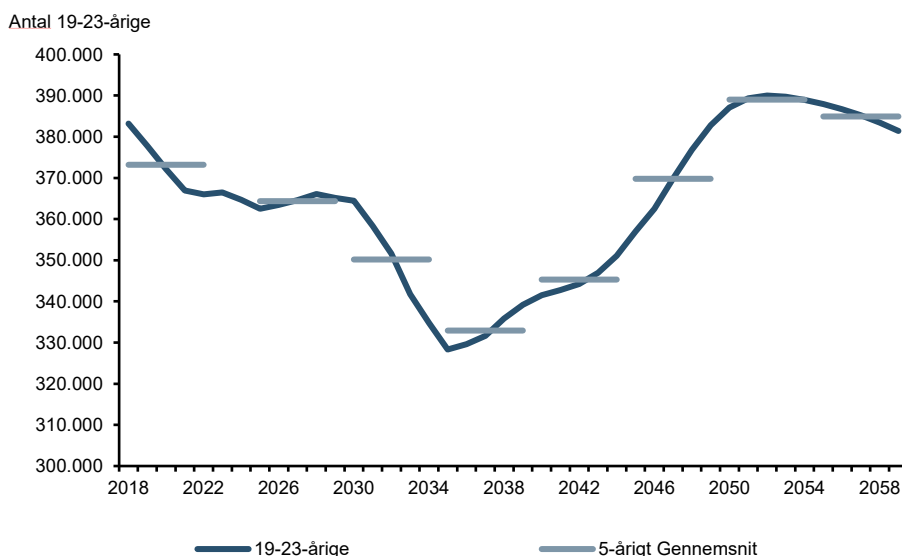
18. april 2024

Den demografiske tilpasning vil i den første dimensioneringsperiode fra 2025-29 svare til ca. 2 pct., hvorved den samlede tilpasning er ca. 10 pct. i sammenligning med den gennemsnitlige tilgang i perioden 2018-2022. Udviklingen i antallet af unge i de kommende år er illustreret i figur 1.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Figur 1

Antallet af unge (19-23-årige) i befolkningen

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik

I forbindelse med den demografiske tilpasning af sektordimensioneringen hvert femte år vil der forventeligt være behov for at justere fordelingen af sektordimensioneringen således, at det løbende understøttes, at universitetslandskabet kan tilpasse sig, herunder i forhold til erhvervslivets efterspørgsel og samfundets udvikling.

Der arbejdes løbende på at udvikle et bedre fagligt grundlag, der kan bidrage til at vurdere kompetencebehovene på fremtidens arbejdsmarked – og som eventuelt på sigt kan danne grundlag for nedsættelsen af et nationalt kompetence/aftagerpanel, jf. *forligstekstens punkt 71*.

Fremgangsmåde ved fastsættelse af sektordimensionering

Sektordimensioneringen på ca. 8 pct. er fordelt mellem universiteterne ud fra en række overordnede politiske hensyn (beskrevet nedenfor), mens den demografiske tilpasning er fordelt ligeligt på tværs af universiteterne. Det betyder, at den demografiske tilpasning på hvert universitet er ens procentmæssigt, og at den løbende demografiske tilpasning i første dimensioneringsperiode derfor ikke i sig selv omfordeler sektordimensioneringen mellem universiteterne.

Sektordimensioneringen fastsættes som en ny maksimal tilgang for de akademiske bacheloruddannelser på det enkelte universitet. Universiteterne implementerer sektordimensioneringen på egne uddannelser og har i den forbindelse mulighed for at tage højde for særlige forhold, f.eks. behov på det regionale arbejdsmarked.

Sektordimensioneringen på ca. 8 pct. er fordelt ud fra tre overordnede hensyn:

1. Dimittendledighed.
2. Hensyn til uddannelser i hele landet.
3. Højdetagen for samlet effekt af sektordimensionering og kandidatoplægning.

Sektordimensioneringen er først fordelt mellem universiteterne efter uddannelsernes dimittendledighed. Dernæst er der foretaget tilpasninger i fordelingen på baggrund af hensynet til uddannelser i hele landet samt, hvor stor den samlede effekt af sektordimensioneringen og kandidatoplægningen forventes at blive. De tre hensyn er beskrevet i de følgende afsnit.

Dimittendledighed

Sektordimensioneringen er først fordelt mellem universiteterne ud fra uddannelsernes dimittendledighed sådan, at uddannelser med en højere ledighed skal reducere mere end uddannelser med en lavere ledighed. Den $\frac{1}{4}$ af uddannelserne med lavest dimittendledighed er undtaget fra sektordimensioneringen. Der er tale om en beregningsteknisk undtagelse, da universiteterne fra 2025 og frem selv implementerer sektordimensioneringen på egne uddannelser.

Fordeles sektordimensioneringen udelukkende efter uddannelsernes dimittendledighed, vil tilpasningen i dimensioneringsperioden fra 2025-2029 være på mellem 4 pct. og 15 pct. (inklusive demografisk korrektion), jf. *tabel 1*.

Tabel 1

Sektordimensionering fordelt udelukkende efter dimittendledighed, 2025-2029

Institution	Ledighed	Demografisk korrektion	I alt
DTU	1,3 %	2,4 %	3,6 %
ITU	2,5 %	2,4 %	4,9 %
CBS	2,9 %	2,4 %	5,2 %
AAU	8,6 %	2,4 %	11,0 %
KU	8,6 %	2,4 %	11,0 %
SDU	8,7 %	2,4 %	11,0 %
AU	8,8 %	2,4 %	11,2 %
RUC	12,4 %	2,4 %	14,7 %

Anm.: Dimittendledigheden er målt i 4.-7. kvartal efter endt kandidatuddannelse og tilbageført til vedkommendes bacheloruddannelse på individniveau. Alle dimittender, som har gennemført en akademisk bachelor- og en kandidatuddannelse i Danmark og er dimitteret de seneste tre år (2019-2021), indgår i målingen.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Hensyn til uddannelser i hele landet

Der er taget hensyn til, at der fortsat skal være uddannelser i hele landet ved, at universiteternes nuværende og kommende regionale uddannelsesaktiviteter er undtaget.

Konkret er nuværende regionale uddannelsesaktiviteter på universiteternes akademiske bacheloruddannelser, svarende til en årlig tilgang på ca. 1.000 studerende, beregningsteknisk undtaget sektordimensionering.

De kommende regionale uddannelsesaktiviteter er beregningsteknisk undtaget sektordimensionering i det omfang, aktiviteterne har ophæng i *Aftale om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele landet (udflytningsaftalen)* eller reelt allerede er etableret (havde optag i 2023). Det indbefatter blandt andet SDU's STEM/it-campus i Vejle og AU's nye veterinære uddannelsescampus i Foulum.

Endelig er der taget højde for historiske fald i tilgangen til de regionale uddannelsesudbud. Det vil sige, at universiteterne skal anvende "egne frie pladser", før de modtager pladser fra andre universiteter.

De pladser, der er undtaget med henvisning til at understøtte den regionale uddannelsesbalance, er tilvejebragt ved, at universiteterne, opgjort efter størrelse, bidrager med en tilsvarende større reduktion. Dog med undtagelse af RUC, der – med henvisning til RUC's rolle som regionalt universitet for Sjælland – er fastholdt på et uændret sektordimensioneringsniveau således, at institutionen samlet set hverken afgiver eller modtager pladser som følge af hensynet til den regionale uddannelsesbalance.

Den isolerede betydning af hensynet til den regionale uddannelsesbalance fremgår af *tabel 2*.

Tabel 2

Tildeling af ekstra pladser ud fra regionale hensyn, antal pladser, 2025-2029

	SDU	AU	AAU	RUC	KU	ITU	DTU	CBS
Nuværende regional uddannelsesaktivitet	85	7	6	0	0	0	0	0
Kommende regional uddannelsesaktivitet	72	172	7	0	0	0	0	0
- <i>STEM/it-campus i Vejle</i>	139	-	-	-	-	-	-	-
- <i>Softwareingeniør, Sønderborg</i>	99	-	-	-	-	-	-	-
- <i>Jura, Esbjerg</i>	49	-	-	-	-	-	-	-
- <i>Veterinærcampus i Foulum</i>	-	200	-	-	-	-	-	-
- <i>Indregning af historiske tilgangs-fald eller tilgangsstigninger</i>	-215	-28	7	0	0	0	0	0
Tilvejebringelse af de ekstra pladser, som omforderes	-55	-81	-55	0	-89	-6	-21	-43
I alt	102	98	-42	0	-89	-6	-21	-43

Anm.: Regional uddannelsesaktivitet er defineret som udbud uden for de fire største byer og universiteternes hovedcampus. I forbindelse med udflytningsaftalen blev det desuden besluttet at øge kapaciteten på odontolog midlertidigt med hhv. 20 pladser (København) og 15 pladser (Aarhus), som er indarbejdet i opgørelsen. Det bemærkes desuden, at tallene i tabellen er afrundet, hvorfor den samlede sum af afgivne og modtagne pladser fra tabellen kan afvige marginalt fra rækken "i alt".

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Det bemærkes, at etableringen af SDU's nye campus i Vejle er på et indledende stadie. SDU er derfor tildelt 139 pladser i første dimensioneringsperiode fra 2025-2029. Rammen øges med 261 til 400 pladser i dimensioneringsperioden 2030-2034 forudsat, at oprettelsen af og søgningen til uddannelserne udvikler sig i overensstemmelse med de planer, som SDU har indmeldt til Uddannelses- og Forskningsministeriet i efteråret 2023.

Højdetagen for samlet effekt af sektordimensionering og kandidatoplægning

Der er beregningsteknisk taget højde for, i hvilket omfang de enkelte universiteter, hovedområder samt fagområder berøres af både sektordimensionering og oplægning til nye kandidatuddannelser på baggrund af en opgørelse af det samlede antal uddannelsespladser, der berøres af sektordimensioneringen eller kandidatoplægningen, jf. *tabel 3*.

For sektordimensioneringen indgår både pladser på bachelor- og kandidatuddannelser, da færre studerende på bachelorniveau vil medføre færre studerende på kandidatuddannelserne ca. tre år senere. Opgørelsen tager afsæt i fordelingen af sektordimensioneringen baseret på dimittendledighed og regionale hensyn, jf. *tabel 1 og 2*.

For kandidatoplægningen er den samlede effekt opgjort i antal uddannelsespladser ud fra, hvor mange uddannelsespladser hvert universitet forventeligt skal omlægge i 2032, når oplægningen af kandidatuddannelser er indfaset.

På baggrund af denne opgørelsesmetode er den samlede effekt af sektordimensioneringen og kandidatomlægningen højest på RUC og lavest på DTU, mens de resterende institutioner ligger på tilnærmelsesvist samme niveau, jf. *tabel 3*.

Tabel 3

Opgørelse af effekten af sektordimensionering, effekten af kandidatomlægning samt den samlede effekt i antal pladser og i procent af institutionens størrelse, 2025-2029

Institution	Effekt af sektordimensionering	Effekt af kandidatomlægning	Samlet effekt	Samlet effekt, pct. af institutionens størrelse
	Antal	Antal	Antal	Pct.
DTU	60	360	150	4,2 %
ITU	40	150	70	8,3 %
CBS	230	1.210	530	8,9 %
AAU	540	900	760	10,4 %
KU	1.010	1.620	1.420	11,2 %
SDU	340	890	560	7,5 %
AU	570	1.660	990	8,5 %
RUC	260	420	360	13,0 %

Anm.: Effekt af sektordimensionering viser antallet af reduktioner på bachelorniveau og de afledte reduktioner på kandidatniveau (model baseret på ledighed og geografiske hensyn). Effekt af kandidatomlægning er beregnet ud fra den forventede kandidattilgang i 2032. Institutionernes størrelse er beregnet ud fra deres gennemsnitlige tilgang i 2018-2022. Den endelige effekt af kandidatomlægningen vil kunne ændre sig, da den bl.a. afhænger af sektordimensioneringen. I opgørelsen af den samlede effekt af de to initiativer, indgår omlagte pladser med en fjerdedel vægt, da det vurderes mere indgribende at blive pålagt at fjerne pladser fremfor at omlægge dem. Antallet er afrundet til nærmeste 10.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Der er beregningsmæssigt taget hensyn til den samlede effekt af sektordimensioneringen og kandidatomlægningen ved at omfordele 600 pladser mellem universiteterne ud fra, hvem der er mest berørt.

De 600 pladser er tilvejebragt ved, at universiteterne – opgjort efter størrelse – bidrager med en tilsvarende større reduktion.

Den isolerede betydning af omfordelingen af pladser ud fra samlet effekt af sektordimensionering og kandidatomlægning fremgår af *tabel 4*.

Samlet fordeling af sektordimensioneringen på baggrund af hensyn

Når sektordimensioneringen beregningsteknisk er fordelt mellem universiteterne på baggrund af hensynet til dimittendledighed, uddannelser i hele landet og den samlede effekt af sektordimensioneringen og kandidatomlægningen, kan den samlede tilpasning, ekskl. den demografiske korrektion, opgøres.

Som det fremgår, vil universiteterne skulle tilpasse tilgangen til de akademiske bacheloruddannelser med mellem ca. 4-12 pct. eksklusiv demografisk korrektion og mellem ca. 7-14 pct. inklusiv demografisk korrektion, jf. *tabel 4*.

Tabel 4

Sektordimensionering, inkl. de marginale tilpasninger, med- og uden demografisk korrektion ift. baseline (gennemsnitlig tilgang 2018-2022), 2025-2029

Institution	Grundmodel baseret på ledighed	Marginale tilpasninger		I alt	
		Geografiske hensyn	Samlet effekt, sektor- dimensionering og kandidatomlægning	Uden demo- grafisk kor- rektion	Med demo- grafisk kor- rektion
DTU	1,3 %	1,7 %	1,2 %	4,1 %	6,5 %
ITU	2,5 %	1,7 %	0,1 %	4,3 %	6,7 %
CBS	2,9 %	1,7 %	0,1 %	4,7 %	7,1 %
AAU	8,6 %	1,3 %	-0,2 %	9,7 %	12,1 %
KU	8,6 %	1,1 %	-0,5 %	9,3 %	11,7 %
SDU	8,7 %	-2,4 %	0,5 %	6,8 %	9,1 %
AU	8,8 %	-1,8 %	0,1 %	7,1 %	9,5 %
RUC	12,4 %	0,0 %	-0,6 %	11,8 %	14,1 %

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Opgøres sektordimensionering i antal studerende varierer reduktionen mellem 16 og 629 studerende opgjort eksklusiv demografisk korrektion og mellem 25 og 789 studerende opgjort inklusiv demografisk korrektion, jf. *tabel 5*.

Tabel 5

Sektordimensionering med- og uden demografisk korrektion ift. baseline (gennemsnitlig tilgang 2018-2022), opgjort i antal studerende og procent, 2025-2029

Institu- tion	Baseline (gns. tilgang 2018-2022) Antal	Sektordimensionering				Maksimal tilgang, 2025-2029	
		Reduktioner (uden demografisk korrektion)		Reduktioner (med demografisk korrektion)		Uden de- mografisk korrektion	Med demo- grafisk kor- rektion
		Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Antal
DTU	1.344	56	4,1 %	87	6,5 %	1.288	1.257
ITU	373	16	4,3 %	25	6,7 %	357	348
CBS	2.751	130	4,7 %	195	7,1 %	2.621	2.556
AAU	3.661	357	9,7 %	443	12,1 %	3.304	3.218
KU	6.748	629	9,3 %	789	11,7 %	6.119	5.959
SDU	4.023	272	6,8 %	367	9,1 %	3.751	3.656
AU	5.748	409	7,1 %	545	9,5 %	5.339	5.203
RUC	1.441	169	11,8 %	203	14,1 %	1.272	1.238

Anm.: Den maksimale tilgang er udregnet på baggrund af reduktionsprocenterne og afrundet til hel-
tal. Reduktionerne er udregnet som differencen mellem den maksimale tilgang og baseline.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.